

STEG MOT FRÄLSNING

Till fots i nästan tusen år! Genom sorg och lycka.
I ett sargat Skåne, med nya friska vindar och elaka dunster. Ta några steg på kyrkstigen och känn historien.

Även Jesusbarnet behövde lära sig att gå. Här avbildas han med gästol. De annorlunda kalkmålningarna i Brönnestads kyrka är från 1400-talet.

Ungefärlig sträckning av kyrkstigen

1. Här står du, vid "Broslätts gada"
2. Promenaden gick genom hästhagen
3. Här strålade kyrkobesökare norrifrån samman.
4. Gränsen mellan Hovdala säteri och Brönnestads by
5. Handelsboden (f.d.)
6. Goenisses höl
7. Brönnestads kyrka

Häradsekonomisk karta från 1926-1934

I nära tusen år har människor fotvandrat till Brönnestads kyrka. Den byggdes på 1100-talet då Skåne var danskt och kyrkan mäktig och rik. Redan då knöts bandet mellan Brönnestads kyrka och Hovdala. Även medeltidsmänniskan följde någon vältrampad stig till mässa, bikt eller för att vörda kyrkans skyddshelgon, jungfru Maria. Då låg borgen Hovdala på slutningen öster om slottet. Under 1500-talet blåste förändringens vind. Det nya Hovdala slott byggdes nere i dalen. Danmark övergick till protestantismen (1536) och gudstjänsten som framförts på latin hölls nu på danska, men skulle ersättas av ett nytt modersmål - svenska. Kyrkklockor varnade för krig! Skåne sargades men kyrkan bestod. Präster och klockare utbildades i svenska eller byttes ut. Svensk läsebok delades ut och klockaren lärde barnen läsa. Alla deltog vid predikan, annars fick man böta. Kunskafer och läsning kontrollerades vid husförhör. Kyrkstigen nöttes av många fötter och blev bitvis till djupa diken. Här promenerade allmogen, sommar som vinter. Stämningen blev alltmer uppsluppen desto fler som anslöt och ju närmare kyrkan man kom. Kvinnor bar örtbuketter att mota bort "elaka dunster" med. Lukten kom genom trägolvet från gravrummet under kyrkan. Där bl a Hovdala och Maglö gravsatte.

Vet du att...

...en präst i Brönnestad var kunnig i svartkonst. En nisse fick hålla hans hjulaxel, med ett trasigt hjul, hela vägen till prästgården. Goenissen manades sedan ner i ån bredvid bron, "Goenisses höl".

Foto: B Granelli

Man följde klockans klang när man gick. Brönnestads klockstapel är av trä och uppförd omkring 1492, idag en av få bevarade.

A step towards salvation

For almost one thousand years, people have walked to Brönnestad Church. It was built in the 1100s when Skåne was Danish and the Church rich and powerful. At that time Hovdala castle lay on the slope east of the manor. During the 1500s there was a wind of change. The new Hovdala manor was built down in the valley. Denmark converted to Protestantism (1536), the church services which were held in Latin were now held in Danish, but would be replaced, this time by Swedish. Priests and clerks were taught Swedish or replaced. Swedish reading books were distributed and the clerks taught the children to read. Everyone took part in the sermon, or they were fined. The Kyrkstigen path has been worn down by many feet and is a deep ditch in places. Country folk walked here both summer and winter. The atmosphere became merrier the more people joined the path and the closer they came to church. Women had bunches of herbs to combat the "evil smells", which came from the crypt.

Schritte zum Seelenheil

Fast tausend Jahre lang ist das Volk auf diesem Pfad zur Brönnestader Kirche gewandert. Diese hat Jungfrau Maria als Schutzheilige und wurde im 12. Jahrhundert gebaut. Damals war Schonen dänisch und die Kirche mächtig und reich. Im Mittelalter lag Hovdala am Hang östlich vom Schloss. Im 16. Jahrhundert wurde das neue Schloss Hovdala im Tal gebaut. Die Gottesdienste wurden auf Latein gehalten bis Dänemark 1536 protestantisch wurde. Ab dann waren sie auf Dänisch, nach dem Schonenischen Krieg auf Schwedisch. Nun brachte der Glöckner den Kindern Lesen mit schwedischen Büchern bei. Wer nicht zur Predigt kam, wurde bestraft, und in Hausverhören wurde das Wissen kontrolliert. Der Kirchenpfad wurde von den vielen Füßen stellenweise tief wie ein Graben. Die Frauen gingen mit Kräutersträußen zur Kirche, um „böse Dünste“ zu vertreiben. Der Geruch kam durch den Holzboden aus dem Grabraum unter der Kirche, wo u.a. Hovdala und Maglö bestatteten.